

2 Cestovní náhrady

2.1 Přehled cestovních náhrad

Popis cestovní náhrady dle ZP	Státní organizace ¹⁾	Ostatní zaměstnavatelé
náhrada jízdních výdajů	§ 157 – § 160, § 175	§ 157 – § 160
náhrada jízdních výdajů u zahraniční cesty	navíc § 167	navíc § 167
náhrada výdajů za ubytování	§ 162	§ 162
náhrada výdajů za ubytování u zahraniční cesty	navíc § 169	navíc § 169
stravné při tuzemských pracovních cestách	§ 163, § 176	§ 163
stravné a kapesné při zahraničních pracovních cestách	§ 170, § 179 – 180	§ 170
náhrada nutných vedlejších výdajů	§ 164	§ 164
náhrada jízdních výdajů za cesty k návštěvě člena rodiny	§ 161	§ 161
náhrada jízdních výdajů za cesty k návštěvě člena rodiny při zahraničních pracovních cestách	navíc § 168	navíc § 168
náhrada při přijetí do zaměstnání a při přeložení	§ 165, § 177 – 178	§ 165
jiné a vyšší náhrady	nelze podle § 173	§ 156 odst. 3, § 166 odst. 2
náhrady při výkonu práce v zahraničí	§ 172, 181	§ 172
náhrady podle mezinárodní smlouvy nebo na základě dohod o výměně zaměstnanců	§ 188	§ 188

¹⁾ Úprava, kterou obsahuje § 109 odst. 3 ZP, vymezuje státní organizace jako zaměstnavatele, kteří jsou:

- státem, územním samosprávným celkem, státním fondem,
- příspěvkovou organizací, jejíž náklady na platy a odměny za pracovní pohotovost jsou plně zabezpečovány z příspěvku na provoz z rozpočtu zřizovatele nebo z úhrad podle zvláštních právních předpisů, nebo
- školskou právníckou osobou zřízenou podle školského zákona.

Náhrady poskytnuté v souladu se ZP jsou pro poskytovatele (zaměstnavatele) daňově účinným výdajem (nákladem). Pro zaměstnance nejsou vyplacené náhrady předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti pouze tehdy, pokud byly poskytnuty do výše v ZP umožněné pro zaměstnance státních organizací. Vyšší náhrady cestovních výdajů podléhají dani z příjmů ze závislé činnosti a odvodům sociálního a zdravotního pojištění.

Kromě některých dalších tabulek, obsahujících historické sazby (na základě úpravy v ZCN), je metodika stanovení náhrady uváděna výhradně podle postupů upravených od roku 2007 v ZP.

2.2 Sazby stravného v tuzemsku

Platnost sazby od – do		Sazba „A“ ¹⁾	Sazba „B“ ¹⁾	Sazba „C“ ¹⁾	Sazba „D“ ¹⁾	Určeno vyhláškou č.
rok 2022	státní organizace ²⁾	99–118	151–182	237–283	≤ 118	511/2021 Sb.
rok 2022	ostatní ²⁾	≥ 99	≥ 151	≥ 237	∞	511/2021 Sb.
rok 2021	státní organizace ²⁾	91–108	131–167	217–259	≤ 108	589/2020 Sb.
rok 2021	ostatní ²⁾	≥ 91	≥ 138	≥ 217	∞	589/2020 Sb.
rok 2020	státní organizace ²⁾	87–103	131–158	206–246	≤ 103	358/2019 Sb.
rok 2020	ostatní ²⁾	≥ 87	≥ 131	≥ 206	∞	358/2019 Sb.
rok 2019	státní organizace ²⁾	82–97	124–150	195–233	≤ 97	333/2018 Sb.
rok 2019	ostatní ²⁾	≥ 82	≥ 124	≥ 195	∞	333/2018 Sb.
rok 2018	státní organizace ²⁾	78–93	119–143	186–223	≤ 93	463/2017 Sb.
rok 2018	ostatní ²⁾	≥ 78	≥ 119	≥ 186	∞	463/2017 Sb.
rok 2017	státní organizace ²⁾	72–86	109–132	171–205	≤ 86	440/2016 Sb.
rok 2017	ostatní ²⁾	≥ 72	≥ 109	≥ 171	∞	440/2016 Sb.
rok 2016	státní organizace ²⁾	70–83	106–127	166–198	≤ 83	385/2015 Sb.
rok 2016	ostatní ²⁾	≥ 70	≥ 106	≥ 166	∞	385/2015 Sb.
rok 2015	státní organizace ²⁾	69–82	104–125	163–195	≤ 82	328/2014 Sb.
rok 2015	ostatní ²⁾	≥ 69	≥ 104	≥ 163	∞	328/2014 Sb.
rok 2014	státní organizace ²⁾	67–80	102–123	160–191	≤ 80	435/2013 Sb.
rok 2014	ostatní ²⁾	≥ 67	≥ 102	≥ 160	∞	435/2013 Sb.
rok 2013	státní organizace ²⁾	66–79	100–121	157–188	≤ 79	472/2012 Sb.
rok 2013	ostatní ²⁾	≥ 66	≥ 100	≥ 157	∞	472/2012 Sb.

rok 2012	státní organizace ²⁾	64-76	96-116	151-181	≤ 76	429/2011 Sb.
rok 2012	ostatní ²⁾	≥ 64	≥ 96	≥ 151	∞	429/2011 Sb.
rok 2011	státní organizace ²⁾	63-74	95-114	149-178	≤ 74	377/2010 Sb.
rok 2011	ostatní ²⁾	≥ 63	≥ 95	≥ 149	∞	377/2010 Sb.
rok 2010	státní organizace ²⁾	61-73	93-112	146-174	≤ 73	462/2009 Sb.
rok 2010	ostatní ²⁾	≥ 61	≥ 93	≥ 146	∞	462/2009 Sb.
rok 2009	státní organizace ²⁾	60-72	92-110	144-172	≤ 72	451/2008 Sb.
rok 2009	ostatní ²⁾	≥ 60	≥ 92	≥ 144	∞	451/2008 Sb.
2007-2008	státní organizace ²⁾	58-69	88-106	138-165	≤ 69	§ 176 ZP
2007-2008	ostatní ²⁾	≥ 58	≥ 88	≥ 138	∞	§ 163 ZP
1. 1. 2006	31. 12. 2006	58-69	88-106	138-165	58	496/2005 Sb.
1. 1. 2005	31. 12. 2005	58-69	88-106	138-165	58	647/2004 Sb.
1. 1. 2004	31. 12. 2004	58-69	88-106	138-165	58	449/2003 Sb.
1. 1. 2003	31. 12. 2003	58-70	88-107	139-166	58	569/2002 Sb.
1. 1. 2002	31. 12. 2002	57-69	87-105	136-163	57	445/2001 Sb.
1. 1. 2001	31. 12. 2001	55-67	85-102	133-159	55	448/2000 Sb.
1. 1. 2000	31. 12. 2000	54-66	83-99	130-155	53	333/1999 Sb.
1. 1. 1999	31. 12. 1999	53-65	82-98	128-153	53	324/1998 Sb.
1. 7. 1998	31. 12. 1998	53-64	81-97	127-152	53	125/1998 Sb.

¹⁾ Sazba je uvedena v Kč.

²⁾ Rozlišeno podle toho, zda je zaměstnavatel státní organizací nebo není.

Poznámky

Sazba „A“ se použije pro pracovní cestu, která trvá v jednom kalendářním dni 5 až 12 hodin.

Sazba „B“ se použije pro pracovní cestu, která trvá v jednom kalendářním dni déle než 12 hodin, nejvýše však 18 hodin.

Sazba „C“ se použije pro pracovní cestu, která trvá v jednom kalendářním dni déle než 18 hodin.

Sazba „D“, resp. částka maximálně v této výši (lze tedy poskytnout i méně), zne-možní-li zaměstnavatel vysláním na pracovní cestu, která trvá méně než 5 hodin, zaměstnanci stravovat se obvyklým způsobem.

Podmínky pro poskytnutí stravného

- sazba se určuje pro každý den pracovní cesty odděleně (vý-jimka: u dvoudenní cesty se upustí od odděleného posuzová-ní, je-li to pro zaměstnance výhodnější),
- zaměstnavatelé uvedení v § 109 odst. 3 ZDP (viz poznámky pod tabulkou 2.1) jsou od roku 2012 povinni snížit stravné za každé poskytnuté jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispívá (dále „bezplatné jídlo“):

- o 70 % pro cestu 5 až 12 hodin,
 - o 35 % pro cestu nad 12 do 18 hodin,
 - o 25 % pro cestu nad 18 hodin,
- ostatní zaměstnavatelé mohou snížit stravné za každé bezplatné jídlo až do výše max. procenta uvedeného v předchozí odrážce (při nesnížení nebo nižším snížení je třeba rozdíl zaměstnanci dodanit a odvést z něho pojistné)
- výše náhrad (u státní organizace v rámci rozpětí) musí být stanovena před vysláním na pracovní cestu (např. v kolektivní smlouvě, v interním předpisu, v pracovní smlouvě), jinak se použije minimální sazba; obdobně musí být oznámena míra krácení, pokud tak zaměstnavatel neučiní, stravné se krátí o max. procento (podle počtu bezplatných jídel)

2.3 Základní sazby stravného v cizí měně

Platnost sazby od – do		Určeno vyhláškou č.
1. 1. 2022	31. 12. 2022	462/2021 Sb.
1. 1. 2021	31. 12. 2021	510/2020 Sb.
1. 1. 2020	31. 12. 2020	310/2019 Sb.
1. 1. 2019	31. 12. 2019	254/2018 Sb.
1. 1. 2018	31. 12. 2018	401/2017 Sb.
1. 1. 2017	31. 12. 2017	366/2016 Sb.
1. 1. 2016	31. 12. 2016	309/2015 Sb.
1. 1. 2015	31. 12. 2015	242/2014 Sb.
1. 1. 2014	31. 12. 2014	354/2013 Sb.
1. 1. 2013	31. 12. 2013	392/2012 Sb.
1. 1. 2012	31. 12. 2012	379/2011 Sb.
1. 1. 2011	31. 12. 2011	350/2010 Sb.
1. 1. 2010	31. 12. 2010	459/2009 Sb.
1. 1. 2009	31. 12. 2009	417/2008 Sb.
1. 1. 2008	31. 12. 2008	338/2007 Sb.
1. 1. 2007	31. 12. 2007	549/2006 Sb.
1. 1. 2006	31. 12. 2006	473/2005 Sb.
1. 1. 2005	31. 12. 2005	613/2004 Sb.

Základní sazby stravného v cizí měně jsou určovány vyhláškami MF (resp. přílohami těchto vyhlášek) vždy pro kalendářní rok. V průběhu kalendářního roku tuto výši MF stanoví v případě, pokud změna cen a kurzů měn dosáhne od poslední úpravy alespoň 20 %. Tabulka zachycuje přehled vyhlášek za posledních deset let.

2.3.1 Základní sazby stravného v cizí měně pro rok 2022

Země	Měnový kód	Měna	Základní sazby
Afghánistán	EUR	euro	50,-
Albánie	EUR	euro	40,-
Alžírsko	EUR	euro	50,- ³⁾
Andorra	EUR	euro	45,-
Angola	USD	americký dolar	60,-
Argentina	USD	americký dolar	50,-
Arménie	EUR	euro	35,-
Austrálie a Oceánie - ostrovní státy ¹⁾	USD	americký dolar	60,-
Ázerbájdžán	EUR	euro	40,-
Bahamy	USD	americký dolar	55,-
Bahrajn	EUR	euro	45,-
Bangladéš	USD	americký dolar	50,-
Belgie	EUR	euro	50,-
Belize	USD	americký dolar	50,-
Benin	EUR	euro	45,-
Bermudy	USD	americký dolar	50,-
Bělorusko	EUR	euro	45,-
Bhútán	USD	americký dolar	50,-
Bolívie	USD	americký dolar	50,-
Bosna a Hercegovina	EUR	euro	40,-
Botswana	USD	americký dolar	55,-
Brazílie	USD	americký dolar	55,-
Brunej	USD	americký dolar	40,-
Bulharsko	EUR	euro	40,-
Burkina Faso	EUR	euro	40,-
Burundi	USD	americký dolar	55,-
Čad	EUR	euro	50,-
Černá Hora	EUR	euro	35,-
Čína	EUR	euro	45,-
Dánsko	EUR	euro	55,-
Džibuti	USD	americký dolar	65,- ³⁾

Egypt	EUR	euro	35,-
Ekvádor	USD	americký dolar	50,-
Eritrea	USD	americký dolar	50,-
Estonsko	EUR	euro	40,-
Etiopie	EUR	euro	50,- ³⁾
Filipíny	EUR	euro	40,-
Finsko	EUR	euro	50,-
Francie	EUR	euro	50,- ³⁾
Francouzská Guayana	EUR	euro	45,-
Gabon	EUR	euro	45,-
Gambie	EUR	euro	45,-
Ghana	EUR	euro	50,-
Gibraltar	EUR	euro	40,-
Gruzie	EUR	euro	40,- ³⁾
Guatemala	USD	americký dolar	45,-
Guinea	EUR	euro	45,-
Guinea-Bissau	EUR	euro	45,-
Guyana	USD	americký dolar	50,-
Honduras	USD	americký dolar	45,-
Hongkong	EUR	euro	45,-
Chile	USD	americký dolar	55,-
Chorvatsko	EUR	euro	40,- ³⁾
Indie	EUR	euro	45,-
Indonésie	EUR	euro	40,-
Irák	EUR	euro	40,-
Irán	EUR	euro	40,-
Irsko	EUR	euro	50,-
Island	EUR	euro	60,-
Itálie vč. Vatikánu a San Marina	EUR	euro	50,-
Izrael	USD	americký dolar	55,-
Japonsko	USD	americký dolar	65,-
Jemen	EUR	euro	35,-
Jihoafrická republika	EUR	euro	40,-
Jižní Súdán	USD	americký dolar	55,-
Jordánsko	EUR	euro	45,-

Kambodža	USD	americký dolar	45,-
Kamerun	EUR	euro	50,-
Kanada	USD	americký dolar	50,-
Kapverdy	EUR	euro	40,-
Karibik - ostrovní státy ²⁾	USD	americký dolar	55,-
Katar	USD	americký dolar	50,-
Kazachstán	EUR	euro	45,-
Keňa	EUR	euro	45,-
Kolumbie	USD	americký dolar	45,-
Komory	USD	americký dolar	55,-
Konžská demokratická republika (Kinshasa)	USD	americký dolar	65,- ³⁾
Konžská republika (Brazzaville)	USD	americký dolar	60,-
Korejská lidově demokratická republika	EUR	euro	45,-
Korejská republika	EUR	euro	50,-
Kosovo	EUR	euro	45,-
Kostarika	USD	americký dolar	50,-
Kuba	EUR	euro	55,-
Kuvajt	EUR	euro	40,-
Kypr	EUR	euro	40,-
Kyrgyzstán	EUR	euro	40,-
Laos	USD	americký dolar	45,-
Lesotho	USD	americký dolar	50,-
Libanon	USD	americký dolar	55,-
Libérie	EUR	euro	45,-
Libye	EUR	euro	45,-
Lichtenštejnsko	CHF	švýcarský frank	65,- ³⁾
Litva	EUR	euro	40,-
Lotyšsko	EUR	euro	40,-
Lucembursko	EUR	euro	50,-
Macao	EUR	euro	40,-
Madagaskar	EUR	euro	40,-
Maďarsko	EUR	euro	40,- ³⁾
Makedonie	EUR	euro	35,-

Malajsie	USD	americký dolar	45,-
Malawi	USD	americký dolar	45,-
Maledivy	USD	americký dolar	55,-
Mali	EUR	euro	45,-
Malta	EUR	euro	50,-
Maroko	EUR	euro	40,-
Mauretánie	EUR	euro	40,-
Mauricius	USD	americký dolar	55,-
Mexiko	USD	americký dolar	50,-
Moldavsko	EUR	euro	40,-
Monako	EUR	euro	45,-
Mongolsko	EUR	euro	40,-
Mozambik	USD	americký dolar	50,-
Myanmar (Barma)	USD	americký dolar	50,-
Namibie	USD	americký dolar	50,-
Německo	EUR	euro	45,-
Nepál	USD	americký dolar	50,-
Niger	EUR	euro	50,-
Nigérie	EUR	euro	50,-
Nikaragua	USD	americký dolar	45,-
Nizozemsko	EUR	euro	50,-
Norsko	EUR	euro	60,-
Nový Zéland	USD	americký dolar	60,-
Omán	EUR	euro	50,-
Pákistán	EUR	euro	40,- ³⁾
Panama	USD	americký dolar	45,-
Paraguay	USD	americký dolar	45,-
Peru	USD	americký dolar	50,-
Pobřeží slonoviny	EUR	euro	40,-
Polsko	EUR	euro	40,-
Portugalsko a Azory	EUR	euro	40,-
Rakousko	EUR	euro	45,-
Rovníková Guinea	EUR	euro	50,-
Rumunsko	EUR	euro	40,- ³⁾
Rusko	EUR	euro	45,-
Rwanda	USD	americký dolar	55,-

Řecko	EUR	euro	40,-
Salvador	USD	americký dolar	45,-
Saúdská Arábie	EUR	euro	50,-
Senegal	EUR	euro	50,-
Seychely	EUR	euro	55,- ³⁾
Sierra Leone	EUR	euro	40,-
Singapur	USD	americký dolar	60,-
Spojené arabské emiráty	USD	americký dolar	55,-
Slovensko	EUR	euro	35,-
Slovinsko	EUR	euro	40,-
Somálsko	USD	americký dolar	55,-
Spojené státy americké	USD	americký dolar	60,-
Srbsko	EUR	euro	35,-
Srí Lanka	USD	americký dolar	50,-
Středoafriická republika	USD	americký dolar	50,-
Súdán	USD	americký dolar	55,-
Surinam	USD	americký dolar	50,-
Svatý Tomáš a Princův ostrov	EUR	euro	40,-
Svazijsko	USD	americký dolar	55,-
Sýrie	EUR	euro	50,-
Španělsko	EUR	euro	45,-
Švédsko	EUR	euro	55,-
Švýcarsko	CHF	švýcarský frank	75,-
Tádžikistán	EUR	euro	40,-
Tanzanie	USD	americký dolar	55,-
Thajsko	EUR	euro	40,-
Tchaj-wan	EUR	euro	45,-
Togo	EUR	euro	40,-
Tunisko	EUR	euro	45,-
Turecko	EUR	euro	40,-
Turkmenistán	EUR	euro	45,-
Uganda	USD	americký dolar	55,-
Ukrajina	EUR	euro	45,-
Uruguay	USD	americký dolar	50,-
Uzbekistán	EUR	euro	40,-

Velká Británie	GBP	anglická libra	45,-
Venezuela	USD	americký dolar	65,-
Vietnam	EUR	euro	40,-
Zambie	USD	americký dolar	55,-
Zimbabwe	USD	americký dolar	50,-
ostatní neuvedené země	EUR	euro	35,-

- ¹⁾ Např. Americká Samoa, Cookovy ostrovy, Fidži, Guam, Kiribati, Kokosové ostrovy, Marshallovy ostrovy, Midwayské ostrovy, Mikronesie, Nauru, Niue, Nová Kaledonie, Norfolk, Palau, Papua Nová Guinea, Pitcairnův ostrov, Šalamounovy ostrovy, Společenství Severních Marian, Tahiti, Tokelau, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Velikonoční ostrov, Východní Timor, Ostrov Wake, Walis a Futuna, Západní Samoa.
- ²⁾ Např. Anguila, Antigua a Barbuda, Araba, Barbados, Curacao, Dominika, Dominikánská republika, Grenada, Haiti, Jamajka, Kajmanské ostrovy, Monserrat, Britské panenské ostrovy, Portoriko, Svatá Lucie, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Martin, Svatý Vincent a Grenadiny, Trinidad a Tobago.
- ³⁾ Zvýšení sazby oproti předchozímu roku.

Pravidla pro určení výše stravného zaměstnance při zahraniční pracovní cestě

- výše se určí z tabulky pro stát, ve kterém zaměstnanec stráví v kalendářním dni nejvíce času, přitom:
 - pro státní organizaci jsou závazné vyhláskové sazby (zvýšení je možné o 15 % pro vedoucí organizačních složek státu, jejich zástupce a statutární orgány a jejich zástupce)
 - pro ostatní zaměstnavatele je závazná výše minimálně 75 % vyhláskové sazby (pro člena posádky plavidla vnitrozemské plavby minimálně 50 % vyhláskové sazby), je třeba ji ale stanovit v celých měnových jednotkách
- rozhodnou dobou pro vznik nároku na náhrady poskytované v cizí měně je přechod české státní hranice a při letecké přepravě odlet a přílet letadla, při více zahraničních cestách v jednom dni se časy sčítají
- trvá-li doba na zahraničních cestách v kalendářním dni
 - déle než 18 hodin, je nárok na stravné v určené výši podle předchozího,
 - déle než 12 hodin, ale nejvýše 18 hodin, je nárok na určené stravné ve dvoutřetinové výši,
 - alespoň 1 hodinu, ale nejvýše 12 hodin, je nárok na určené stravné v třetinové výši (v důsledku nepřesného znění § 170 odst. 3 ZP bývá někdy interpretováno, že zaměstnanci v případě, kdy má zároveň v daný den nárok na tuzemské stravné, vznikne nárok na zahraniční stravné v třetinové výši až při zahraniční cestě delší než 5 hodin),
 - méně než 1 hodinu, stravné v zahraniční měně nepřísluší (ale čas lze přičíst k tuzemské pracovní cestě v daný den)
- zaměstnavatel je povinen poskytnout zálohu v cizí měně v rozsahu a ve výši podle předpokládané doby trvání a podmínek zahraniční pracovní cesty (nedohodne-li se se zaměstnancem, že záloha nebude poskytnuta)

- zaměstnavatel se může se zaměstnancem dohodnout na poskytnutí zálohy na stravné v cizí měně i v české měně nebo v jiné měně než stanovené vyhláškou (viz tabulka) pro příslušný stát, pokud je k této měně ČNB vyhlášován kurz devizového trhu
- zálohu v cizí měně nebo její část může zaměstnavatel po dohodě se zaměstnancem poskytnout též cestovním šekem nebo zapůjčením platební karty zaměstnavatele
- zaměstnavatelé uvedení v § 109 odst. 3 ZDP (viz poznámky pod tabulkou 2.1) jsou od roku 2012 povinni snížit stravné za každé poskytnuté jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispívá (dále „bezplatné jídlo“):
 - až o 70 % pro stravné v třetinové výši,
 - až o 35 % pro stravné ve dvoutřetinové výši,
 - až o 25 % pro stravné v základní výši
- ostatní zaměstnavatelé mohou snížit stravné za každé bezplatné jídlo až do výše max. procenta uvedeného v předchozí odrážce – pokud od roku 2012 snížení neprovedou, nesníženou část bude třeba zaměstnanci dodanit a odvést sociální a zdravotní pojištění
- je možné poskytnout také kapesné, které je u státních organizací limitováno 40 % poskytnutého stravného (od 1. 10. 2015 bez zohledňování případného snížení stravného za bezplatná jídla)

Změny v pásmech zahraničního stravného 2011/2012

Délka zahraniční pracovní cesty	Sazba 2011	Sazba od 2012	Změna ¹⁾
déle než 18 hodin mimo ČR	nekrácená sazba	nekrácená sazba	
déle než 12 hodin do 18 hodin vč. mimo ČR		2/3 sazba	„-“
nad 6 hodin do 12 hodin vč. mimo ČR	1/2 výše sazby	1/3 sazba	„-“
od 1 do 6 hodin vč. mimo ČR	1/4 výše sazby		„+“
méně než 1 hodina	není nárok	není nárok	

¹⁾ Poslední sloupec obsahuje informaci, zda je změna výhodná „+“ nebo nevýhodná „-“.